

СИЛА ЛЮБОВІ, ЩО ДАРУЄ КРИЛА

Драчковська О. Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама.

Чернівці: Книги – XXI, 2019. 32 с.

Казка Оксани Драчковської «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама» – соціальний проєкт. З самого початку твір було надруковано в збірці Terra інклюзія, яка була призначена для дорослих. Пізніше твір було видано окремою книжкою. Ілюстраторкою книги є Оксана Драчковська (молодша) – дочка рідного брата письменниці. Свого часу вона прочитала книгу та запропонувала О. Драчковській

проілюструвати її. Усі ілюстрації в книзі «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама» є авторськими.

Благодійний фонд «Кращим бути» та видавництво «Чорні вівці» свого часу підтримали соціальний проєкт О. Драчковської та видали книгу в твердій обкладинці. Сама авторка в відеорепрезентації пояснює, що бути мамою особливої дитини – звичка. Треба просто пристосуватися до певних обставин.

Відомо, що О. Драчковська написала автобіографічну казку, оскільки в її основу покладено життя її родини – особисто її як сильної мами та її сина Назара, який пересувається на візку. Читаючи твір, може виникнути питання, чому Зайчиха-мама вважається сильною мамою? Відповідь одна: тому що у неї вистачило сміливості спілкуватися зі своїм сином цілодобово, допомагати йому у складні моменти його життя. Тому, що вона пішла до Лісової управи та попросила побудувати міст через річку. Тільки так особливим дітям, які самостійно не можуть ходити буде легше долати шлях до школи. Справді, Зайченя хоче ходити до школи, спілкуватися з однолітками, але – самостійно робити цього не може.

У реальному житті О. Драчковська вказує на те, що важко було на кожному кроці вирішуючи питання створення пандусів, ліфтів та інших

обладнань, необхідних для людей, які мають певні вади. Авторка книги «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама» вказує на те, що у соціальній мережі ФБ є сторінка «Зайка на візку» – просвітницька сторінка, де відтворюються різноманітні питання інклюзивного простору із життя особливих людей. Поштовхом до написання книги «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама» О. Драчковської є похід письменниці та її сина до школи. Оксана була вражена цікавістю учнів 2 кл., які з інтересом запитували про особливого хлопчика. Саме тому О. Драчковська вирішили написати художній твір, де учні могли б зрозуміти таких дітей та прийняти їх в соціумі.

В анотації до книги О. Драчковської вказано, що це автобіографічна історія-казка для дітей. В основі казки – історія Оксани-авторки та її сина Назара, який пересувається на візку. Народження – це завжди свято, а от народження неповноцінної людини – сум в родині. Відчуваємо, наскільки важко в житті адаптуватися юдині з вадами до оточуючого середовища, як важко їй знайти спільну мову та комунікувати на рівних. Здебільшого, казка О. Драчковської «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама» призначена для дітей. Тому, перш ніж давати таку книгу для прочитання дітям, треба провести розмову з приводу деяких роз'яснювальних питань.

Казка Оксани Драчковської «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама» – це зворушлива та глибоко символічна історія, яка піднімає важливі теми прийняття, безумовної любові, підтримки та віри у власні сили. Авторка створює світ, у якому маленький герой, зайчик, народжується «не такий, як усі», – він не може стрибати, як інші зайченята. Така фізична особливість стає метафорою для сприйняття дітей з інвалідністю або з особливими освітніми потребами.

У центрі сюжету – теплі й сильні стосунки між зайчиком і його мамою, яка, попри труднощі, не лише не соромиться свого сина, а й виявляє неймовірну відвагу, любов і рішучість. Саме завдяки її підтримці зайчик вчиться вірити у себе і долати життєві виклики. Образ маленького зайчика – це уособлення дитини, яка відрізняється від інших. Він народжується з фізичною особливістю – не може стрибати, як інші зайченята. Спочатку це викликає у нього відчуття неповноцінності, страх бути неприйнятним, сум.

Характеристика образу:

– чутливий, вразливий, але добрий;

- потребує підтримки та прийняття;
- зростає внутрішньо завдяки любові мами;
- стає прикладом того, як дитина може повірити у себе, якщо поруч є хтось, хто в неї вірить.

Зайчик-нестрибайчик символізує дітей з особливими потребами, або просто «інших», які стикаються з нерозумінням, але здатні знайти своє місце у світі завдяки підтримці й турботі.

Образ мами – центральний у творі. Вона є втіленням безумовної любові, ніжності, сили та мужності. Її любов не залежить від того, яким є її син – вона його підтримує, вірить у нього і захищає від упереджень інших. Мама-зайчиха постає в образі справжнього героя – не через силу чи героїчні вчинки в класичному розумінні, а через емоційну стійкість, турботу і вміння надихати.

Характеристика образу:

- смілива, рішуча, мудра;
- приймає свого сина таким, яким він є;
- надихає його не здаватися;
- бореться не лише з труднощами життя, а й з осудом з боку ін.

Мама-зайчиха символізує силу материнської любові, здатної долати будь-які перешкоди. Вона також уособлює дорослого, який приймає дитину без умов і формує її впевненість у собі. Сміливість Зайчихи також полягає у тому, що вона почала допомагати іншим дітям, які були особливими. Родина допомагає Зайчику-нестрибайчику адаптуватись та призвичаїтись до інвалідного візочка. Прикметним є те, що Зайчиха добивалась усього для особливих тварин, їй не відмовили, а разом з нею долали проблеми.

Також у казці присутні і другорядні герої, зокрема це – лісові звірі (спільнота). Колективний образ мешканців лісу – це уособлення суспільства, яке часто не приймає тих, хто відрізняється. Вони дивуються, засуджують або жаліють зайчика, але не завжди розуміють чи підтримують. Такі герої символізують упередження, стереотипи, страх перед «іншими».

Зайці у книзі О. Драчківської «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама» є символічними. У творі можна простежити за певним контрастом: зайці – несміливі, залякані, а в назві твору з'являється смілива особа. Саме тому мама постає вже як смілива натура, яка контрастує із загальним образом тварин. Це говорить про те, що

більшість сімей, які виховують дітей з вадами – бояться соціалізуватися. Зайчиха-мама не боїться, оскільки вона відстоює майбутнє своєї дитини.

Мова казки проста, щира та образна. Вона легко сприймається дітьми, водночас залишаючи місце для глибших роздумів у дорослого читача. Авторка майстерно передає атмосферу довіри, тепла й безпеки, що особливо важливо в сучасному світі, де багато дітей потребують психологічної підтримки. Ця казка має не лише художню, а й педагогічну цінність. Вона сприяє вихованню толерантності, емпатії, розуміння і поваги до тих, хто відрізняється. Водночас це ще й прекрасна історія про силу материнської любові – безмежної, ніжної й рятівної.

Твір починається зі слів: «Зайчик народився теплого весняного дня на краю великої лісової галявини, разом із сімома своїми братиками і сестричками. Всі ново роджені зайченята були однаковими рожевими крихітними клубочками» [1, с. 6]; «Коли ж настав час малюкам потроху стрибати, з'ясувалося, що одне зайченя не може цього робити» [1, с. 6]. Зайчик більше ніколи не зможе стрибати. Такий діагноз лікаря Сови. Після такої звістки батьки Зайчика та його брати і сестри засумували: «То був надзвичайно сумний день для родини Зайців. Мама плакала, тато журився, а всі братики та сестрички Зайчика розгублено припинили» [1, с. 8].

Вчені вказують не те, що це дитяча казка про недитячі проблеми. Правда історія народження Зайчика з вадою говорить про справжню трагедію, але адаптувавшись до умов, Зайчик повірив у власні сили. Казка закінчується щасливо. Зайчик вчиться у школі, має гарні успіхи. У нього з'являється зручний візок, який зробив йому тато: «Наступного дня тато дістав із комори свою скриньку з інструментами і почав щось майструвати. Ще сонце не зайшло, як він показав родині гарний блискучий візок на великих колесах» [1, с. 10].

Слід акцентувати увагу на тому, що твір О. Драчковської «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама» був відзначений на Міжнародному конкурсі літературних ворів «Коронація слова», де було створено окрему номінацію творів дитячої літератури «Молода КороНація». Серед 700 робіт було обрано 30 – куди увійшла і книга О. Драчковської «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама».

Казка навчає дітей емпатії, толерантності, самоприйняттю та важливості підтримки. Текст можна використовувати для розвитку критичного мислення, дискусій про інклюзію та соціальні ролі. Через

прості образи передаються важливі емоційні стани – страх, сором, прийняття, радість. Твір наповнений щирими емоціями, турботою та підтримкою. Це історія про материнську любов, яка надихає й лікує душу. Казка допомагає дітям, які почуваються «не такими, як усі», відчувати, що вони цінні, потрібні й особливі. Вона дарує віру в себе. Читачі вчаться співпереживати, не засуджувати інших за інакшість, бути добрішими й уважнішими до людей поруч. Історія показує, як можна подолати труднощі й стати сильнішим, якщо поруч є хтось, хто тебе любить і вірить у тебе. Казка підіймає тему інклюзії, яка є надзвичайно важливою у сучасному суспільстві. Це історія про цінність кожного – незалежно від особливостей.

У літературному колі можна почути, що твір О. Драчковської – безбар’ерна казка, де показані гострі проблеми нашого суспільства. Яскраві ілюстрації племінниці письменниці додають візуального контенту. Текстової частини у книзі небагато, що говорить про можливість прочитання книги дошкільнятами. Авторка має надію, що після прочитання твору «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама» діти зможуть запам’ятати Зайчика і не будуть зі здивуванням сприймати людей з вадами, у тому числі на візку.

Казка О. Драчковської «Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама» – зворушлива казка, яка не залишить байдужим ні дітей, ні дорослих. Вона вчить нас приймати себе і інших, не боятися відмінностей і цінувати підтримку близьких. Це чудовий приклад сучасної української дитячої літератури, яка не лише розважає, а й виховує.

Література

1. Драчковська О. Зайчик-нестрибайчик та його смілива мама. Книги – XXI, 2019. 32 с.